

Список літератури

1. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР
2. Регіна Дацюк, Віталій Бойчук. Чи існує Нацкомфінпослуг? // Економічна правда. — 30 серпня 2012 р.
3. Нацкомфінпослуг, розділ «Ринки фінансових послуг» «Страховий ринок» <http://www.dfp.gov.ua/734.html>
4. Міщенко С. Вдосконалення інституційної структури нагляду за фінансовим сектором / С. Міщенко // Банківська справа. — 2007. — № 1. — С. 41—56.
5. Проект Закону України Про внесення змін до Закону України «Про страхування» №9614-д.

УДК 336

Н. В. Приказюк,

канд. екон. наук, доц.,
доцент кафедри страхування та ризик-менеджменту,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Враховуючи те, що Україна через наявні геоекономічні позиції не стоїть осторонь світових глобалізаційних процесів, особливої актуальності набувають дослідження сучасних тенденцій фінансової глобалізації та їхнього впливу як на національну економіку загалом, так і на її ключові складники, у т. ч. страховий сектор.

Незважаючи на актуальність проблеми, її гостроту з огляду на світовий досвід і загальні тенденції розвитку фінансового ринку, даний напрямок досліджень поки не знайшов достатнього розвитку в працях вітчизняних науковців. Виходячи з зазначеного, на сьогодні необхідним є дослідження тенденцій, переваг і загроз присутності іноземного капіталу на страховому ринку України.

Слід зазначити, що страховий ринок України за рівнем капіталізації значно відстає від страхових ринків розвинених країн, а також від банківського сектору України. Так, статутний капітал банківського сектору в 6,5 разу перевищує за обся-

гом статутний капітал страхових компаній. При цьому частка іноземного капіталу в сукупному статутному капіталі банків складає 40,6 %, а в сукупному статутному капіталі страхових компаній — 11 % (середньорічний темп приросту статутного капіталу в банківській сфері на 58 % перевищує темп приросту в страховій) [1; 2].

Загалом, участь іноземного капіталу у вітчизняному страховому секторі характеризується такими ознаками. По-перше, іноземні інвестиції у статутних капіталах українських страховиків представлені такими країнами: Великобританія, Росія, Польща, Америка, Італія, Франція, Данія, Чехія, Австрія.

По-друге, більшість іноземних інвесторів є стратегічними інвесторами, які намагаються отримати власність українського страховика, заволодіти контрольним пакетом акцій і розраховують на дохід не лише від простого володіння акціями, а й від використання власності.

У капіталі страховиків України портфельні інвестиції представлені досить слабо, оскільки страховий бізнес не дає великої віддачі в перші роки, а у більшій мірі вимагає значних вкладень. Тому переважають стратегічні інвестори. Винятком є страхова компанія «Універсальна», яка продає незначні обсяги пакету акцій на відкритому ринку [3, с. 57].

По-третє, іноземні інвестори використовують свої шляхи виходу на український ринок: перший — інвестування в існуючі національні страхові компанії; другий — створення власних повноцінних дочірніх структур. Нині більшість страхових компаній з іноземним капіталом є дочірніми компаніями іноземних страховиків. При цьому такий вихід на ринок може проводитись не прямо, а через афілійовані компанії. Інвестори купують як компанії з розгалуженою мережею філій, так і дрібні маловідомі страхові компанії, у більшості випадків заради ліцензії, а в подальшому змінюють назву та стратегію просування на ринок.

Необхідно звернути увагу на наявність деяких позитивних і негативних моментів, що несе собою присутність іноземних страховиків в Україні.

Серед позитивних моментів можна виділити такі: більш швидке та ефективне впровадження передових методів страхової діяльності; підвищення якості андеррайтингу; розширення спектру якісних послуг, комплексний підхід до обслуговування різних клієнтів; запровадження системи співпраці страхових компаній та банківських установ; покращення державного нагляду і регу-

лювання страхової діяльності; зменшення можливості відмивання брудних коштів; посилення дієвості страхових компаній в інвестиційній сфері; надання поштовху розвитку конкуренції та прискорення процесу прогресивного реформування страхового сектору; підвищення кваліфікаційного рівня страхових працівників, так як вони будуть вимушені працювати за європейськими стандартами надання страхових послуг.

Слід також згадати про соціальний аспект приходу філій іноземних страхових компаній — створення нових робочих місць.

З іншого боку, іноземні страховики завдяки конкурентним перевагам можуть «відбирати» найбільш прибуткові вітчизняні ринки та клієнтів, залишаючи місцевим страховикам обслуговування інших (більш ризикових) клієнтів, і тим самим збільшуючи загальний рівень ризиків їх портфелів. Таким чином, присутність іноземних страхових компаній може послабити позиції ще відносно молодого страхового сектору України.

Вагомим є той факт, що ризики та потенційні негативні моменти від проникнення іноземних страховиків стосуються не стільки ефективності, скільки більше стабільності страхового сектору та рівня економічного розвитку приймаючої країни.

Активний розвиток інтеграційних процесів на фінансовому ринку України та збільшення присутності іноземного капіталу на страховому ринку посилять виконання загальних функцій страхових компаній, що сприятиме інтеграції вітчизняного фінансового ринку у світовий. Підвищення частки іноземного капіталу у фінансовому секторі повинно проходити поступово. При цьому у процесі реалізації стратегії пристосування до європейських стандартів страхової справи необхідно чітко визначити конкурентні можливості учасників цього сектору.

Список літератури

1. Офіційний сайт Національного банку України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://bank.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Національної комісії що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dfp.gov.ua>.
3. Зайцев О. Банки и страховой бизнес: необходимость согласования // Банковская практика за рубежом. — 2006. — № 9. — С. 53—61.